

Hannie van Genderen
Schematherapie Opleidingen

25-uurs cursus

SCHEMATHERAPIE BASIS

2109U-BA

LITERATUUR

September 2021

Van Genderen Opleidingen BV
Eburonenweg 42
6224 HX Maastricht

www.schematherapieopleidingen.nl
info@schematherapieopleidingen.nl

Literatuur

Literatuur uit aan te schaffen handboeken:

- Genderen, H. van, Jacob, G. & Seebauer, L. (2012)
Patronen doorbreken, Negatieve gevoelens en gewoonten herkennen en veranderen
Amsterdam: Uitgeverij Nieuwezijds ISBN 9789057123559
- Genderen, H. van, & Arntz, A. (2010)
Schematherapie bij borderline persoonlijkheidsstoornis
Amsterdam: Uitgeverij Nieuwezijds ISBN 9789057123085
- Young, J. E., Klosko J.S., & Weishaar, M.E (2020 of 2005)
Schemagerichte therapie, Handboek voor therapeuten
Houten: Bohn Stafleu Van Loghum
Tweede, ongewijzigde druk 2020 ISBN 9789036824408
(Of: eerste druk 2005) ISBN 9789031343355

Verder zal er gebruik gemaakt worden van **verplichte literatuur op de website** www.schematherapieopleidingen.nl (zie pagina 2):

- Gieles, J. (2012)
Je bent geen kind meer
Psychologie Magazine, jrg. 3, december 2012, p. 18-26.
- Rijkeboer, M.M. (2010)
Diagnostiek van schema's volgens het model van Young
Psychopraktijk, 2, nr. 5, p. 29-30.
- Rijkeboer, M.M., Genderen, H. van, & Arntz, A. (2017).
Schematherapie: theorie, praktijk en onderzoek.
In E.H.M. Eurlings-Bontekoe, R. Verheul & W.M. Snellen (Red.), Handboek
Persoonlijkheidspathologie (pp. 363-392).
Houten: Bohn Stafleu Van Loghum.
- Vreeswijk, M. Van, Broersen, J. & Nadort, M.M. (2008)
Handboek Schematherapie, theorie, praktijk en onderzoek
Houten: Bohn Stafleu van Loghum. ISBN 9789031353040
7. H. van Genderen: Casusconceptualisatie in schematherapie p. 73-88
- Young, J. & Bicker, D., (2000)
Voorlichting Schemagerichte therapie Informatie voor patiënten
Psychopraxis, 2, 2, p. 81-85.

Aanbevolen boeken:

- Behary, W. T. (2009)
Waarom gaat het altijd over jou? Omgaan met narcisme en egocentrisme bij anderen
Amsterdam; Hogrefe Uitgevers ISBN 9789079729098
- Arntz A., & Jacob G. (2012)
Schematherapie, een praktische handleiding
Amsterdam: Uitgeverij Nieuwezijds ISBN 9789057123542
- Vreeswijk, M. Van, Broersen, J. & Nadort, M.M. (2008)
Handboek Schematherapie, theorie, praktijk en onderzoek

Houten: Bohn Stafleu van Loghum. ISBN 9789031353040

- Young, J.E., & Klosko, J.S. (1999)
Leven in je leven. Leer de valkuilen in je leven kennen
Lisse: Swets & Zeitlinger ISBN 9789026515699
- Beck, A.T., Davis, D., & Freeman, A. (2016).
Cognitive Therapy of Personality Disorders (third edition)
New York, The Guilford Press ISBN 978146252581

Voor kinderen en jongeren:

- Loose, C., Graaf, P., & Zarbock, G. (2015)
Schematherapie met kinderen en jongeren
Amsterdam: Uitgeverij Nieuwezijds ISBN 9789057124198

Voor groepen

- Farrell, J.M., & Shaw, I.A. (2012)
Group Schema Therapy Groups for Borderline Personality Disorder
A step-by-Step Treatment Manual with Patient Workbook
Chichester: Wiley-Blackwell ISBN 9781119958284
- Farrell, J.M., Reiss, N. & Shaw, I.A. (2015)
Schematherapie in de klinische praktijk
Een complete gids voor individuele, groeps- en geïntegreerde behandeling met schemamodi
Amsterdam: Uitgeverij Nieuwezijds ISBN 9789057124365

Aanbevolen beeldmateriaal:

- **'Schematherapie, stap voor stap' Nieuwe Uitgave.**
95 scenes die alle stappen van schematherapie tonen
Hannie van Genderen en Remco van der Wijngaart
USB-stick: www.schematherapy.nl
- **Schematherapie voor de borderline persoonlijkheidsstoornis**
Dvd: Te bestellen via www.schematherapie.nl
- **Schematherapie voor cluster B en C persoonlijkheidsstoornissen**
SCHEMA THERAPY, working with modes
Dvd: Te bestellen via www.schematherapy.nl
- **Fine Tuning Imagery Rescripting.**
Remco van der Wijngaart en Chris Hayes
Dvd: www.schematherapy.nl
- **Schema therapy for the avoidant, Dependent and Obsessive-Compulsive Personality Disorder**
Dvd: www.schematherapy.nl
- **Group Schema Therapy**, Farrell & Shaw:
Dvd: mail in het Engels naar: www.schemadvd@aol.com

Literatuur dag 1

Bij elke bijeenkomst staat aangegeven welk deel van een boek van toepassing is bij dit cursusonderdeel. Als u het lezen van kleine stukjes van hoofdstukken niet prettig vindt, raden wij u aan om het hele hoofdstuk te lezen, want de rest komt meestal bij een andere bijeenkomst aan de orde.

De reden waarom de literatuur is opgesplitst is, is niet alleen van inhoudelijke aard, maar ook vanwege het beperken van het aantal te lezen pagina's per bijeenkomst.

Handboeken:

- Genderen, H. van, Jacob, G. & Seebauer, L.
Patronen doorbreken, Negatieve gevoelens en gewoonten herkennen en veranderen
  - 1. Inleiding p. 9-14 6 p.
  - 2. Kindmodi p. 19- 29 en 40-4 18 p.
  - Modusoverzicht p. 190-196 7 p.

- Genderen, H. van, & Arntz, A.
Schematherapie bij borderline persoonlijkheidsstoornis
  - 1. Inleiding p. 17-18 2 p.
  - 3. Schematherapie voor de borderline-persoonlijkheidsstoornis
    - Rationale van de behandeling p. 28-30 3 p.
    - Schemamodi p. 31-41 10 p.
  - 4. De behandeling p. 43-52 10 p.

- Young, J. E., Klosko J.S., & Weishaar, M.E (2020 of 2005)
Schemagerichte therapie, Handboek voor therapeuten
  - 4. Experiëntiële strategieën p. 117-129 13 p.

Literatuur via de website: www.schematherapieopleidingen.nl

- Genderen, H. van: Casusconceptualisatie in schematherapie, In: M. Van Vreeswijk, J. Broersen, & M. M. Nadort (2008)
Handboek Schematherapie, theorie, praktijk en onderzoek.
Houten: Bohn Stafleu van Loghum. p.73-88 16 p.

- Rijkeboer, M.M. (2010).
Diagnostiek van schema's volgens het model van Young
Psychopraktijk, 2, nr. 5, p.29-30 2 p.

- Gieles, J. (2012)
Je bent geen kind meer, Psychologie Magazine
Jrg. 3, december 2012 p. 18-26. 8 p.

Totaal 120 p.

Aanbevolen literatuur en audiovisuele clips zie volgende pagina

Aanbevolen audiovisuele clips:

USB 'Schematherapie, stap voor stap' Oefeningen:

- 4. Oefening 1 en 2 'Herkennen schema's': Schrijf op hoe jij dit zou doen
- 6. Vragenlijsten terugkoppelen

Aanbevolen literatuur:

- Beck, A.T., Freeman, A., Davis, D.D. (2016)
Cognitive Therapy of Personality Disorders
New York, The Guilford Press (ISBN 97814625258120)
- Genderen, H. van, Arntz, A. & Wijts, P. (2009). **Persoonlijkheidsstoornissen**
In: G. Smeets, A.E.R. Bos, H.T. van der Molen & P. Muris (Eds.)
Klinische psychologie. Diagnostiek en therapie
Groningen: Wolters-Noordhoff. P 395-400 en 430-433
- Vreeswijk, M. Van, Broersen, J. & Nadort, M.M. (2008)
Handboek Schematherapie, theorie, praktijk en onderzoek
Houten: Bohn Stafleu van Loghum.
  - Deel 1 Inleiding
  - Deel 2 Diagnostiek en indicatiestelling
    - 6. A. Sheffield en G. Waller: Het gebruik van vragenlijsten
    - 25. J. Lobbstaal Validatie van de Schema Mode Inventory
- Young, J.E., & Klosko, J.S. (1999)
Leven in je leven. Leer de valkuilen in je leven kennen
Lisse: Swets & Zeitlinger.
- Young, J. E., Klosko J.S., & Weishaar, M.E (2020 of 2005)
Schemagerichte therapie, Handboek voor therapeuten
Houten: Bohn Stafleu Van Loghum.
  - 1. Schemagerichte therapie: conceptueel model p. 1-41
  - 2. Schema's: Diagnostiek en voorlichting p. 67-87

Literatuur dag 2

Handboeken:

- Genderen, H. van, Jacob, G. & Seebauer, L. (2012)
Patronen doorbreken, Negatieve gevoelens en gewoonten herkennen en veranderen
  - Deel 1 Patronen leren herkennen, p. 47-72 26 p.
  - 3. oudermodi p. 73-102 30 p.
  - 4. Overlevingsmodi
- Genderen, H. van, & Arntz, A. (2010)
Schematherapie bij borderline persoonlijkheidsstoornis
  - 5 Therapeutische relatie p. 53-71 19 p.
- Young, J. E., Klosko J.S., & Weishaar, M.E (2020 of 2005)
Schemagerichte therapie, Handboek voor therapeuten
  - Tabel 5.1 p. 159-160 2 p.
  - 6. De therapeutische relatie p. 187 –206 20 p.

Literatuur via de website: www.schematherapieopleidingen.nl

- Young, J. & Bicker, D., (2000). **Voorlichting Schemagerichte therapie Informatie voor patiënten** *Psychopraxis*, 2, 2, p. 81-85. 5 p.
- Rijkeboer, M.M., Genderen, H. van, & Arntz, A. (2017).
Schematherapie: theorie, praktijk en onderzoek.
In E.H.M. Eurlings-Bontekoe, R. Verheul & W.M. Snellen (Red.),
Handboek Persoonlijkheidspathologie p. 364-372 9 p.
Houten: Bohn Stafleu Van Loghum.

Totaal 111 p.

Aanbevolen audiovisuele clips:

USB 'Schematherapie Stap voor stap':

- 9. Introduceren modi
- 11. Terugkoppelen van modusmodel
- 13. Raad de modus-spel
- 15. Oefening herkennen modi: schrijf tijdens het bekijken op welke modus je ziet en waarom je denkt dat dit de modus is die je gekozen hebt.
- 24. Grenzen stellen oefening
- 25.1 Oefening slecht werkende schema combinaties. Schrijf op welke schema's je geactiveerd ziet worden bij zowel de client als de therapeut
- 25.2 Oefening slecht werkende modi combinaties. Schrijf op welke modi je geactiveerd ziet worden bij zowel de client als de therapeut

Aanbevolen literatuur:

- Gael, M. van (1999)
Als de chirurg in eigen vingers snijdt... Over de grenzen van de psychische draagkracht van de therapeut

Tijdschrift voor Psychotherapie, speciale uitgave, december 1999, p. 49 – 62

- Genderen, H. van, Rijkeboer, M.M. en Arntz, A.: Theoretisch model: schema's, copingstrategieën en modi Vreeswijk, M. Van, Broersen, J. & Nadort, M.M. (2008). **Handboek Schematherapie, theorie, praktijk en onderzoek.** Houten: Bohn Stafleu van Loghum. p. 17-31
- Padesky, C.A. (1995) **Schemaveranderingsprocessen in cognitieve therapie Psychotherapie 4**
- Young, J. E., Klosko J.S., & Weishaar, M.E (2020 of 2005) **Schemagerichte therapie, Handboek voor therapeuten** Houten: Bohn Stafleu Van Loghum
- 6. De therapeutische relatie p. 206-217

Literatuur dag 3

Handboeken:

- Genderen, H. van, Jacob, G. & Seebauer, L. (2012).
  - **Patronen doorbreken, Negatieve gevoelens en gewoonten herkennen en veranderen.** Amsterdam: Uitgeverij Nieuwezijds.
    - 5. Gezonde volwassene p. 105-113 9 p.
    - 6. Het gekwetste kind verzorgen p. 117-125 9 p.
    - 8. Het gelukkige kind sterker maken p. 141-146 6 p.
    -
  - Genderen, H. van, & Arntz, A. (2010). **Schematherapie bij borderline persoonlijkheidsstoornis.** Amsterdam: Uitgeverij Nieuwezijds.
    - 6. Experiëntiële technieken
      - Imaginatie met rescripting p. 73-98 28 p.
      - Rollenspel p. 98-110 12 p.
      - Twee- of meerstoelentechniek p. 111-118 8 p.
    - 7. Cognitieve technieken p. 127-142 16 p.
  - Young, J. E., Klosko J.S., & Weishaar, M.E (2020 of 2005). **Schemagerichte therapie, Handboek voor therapeuten.** Houten: Bohn Stafleu Van Loghum.
    - 4. Experiëntiële strategieën p. 129-145 12 p.
    - 7. Uitvoeringe behandelstrategieën voor schema's. Lees de behandeldoelen en strategieën van de relevante schema's van je oefencasus en jezelf (3-4 p. per schema) p. 219-286 16 p.
- Totaal 116 p.**

Aanbevolen audiovisuele clips:

USB 'Schematherapie Stap voor stap'

- scene 32 'Cognitieve Cirkel'
- scene 34 'Imaginatie met rescripting begin therapie'
- scene 27 'Historisch Rollenspel begin therapie'

Aanbevolen literatuur:

- Arntz, A. & Weertman A. (1999). **Treatment of Childhood memories: theory and practice** *Behaviour Research and Therapy* 37, p. 715 – 740
- Young, J. E., Klosko, J.S., Weishaar, M.E (2002 of 2005),
Schemagerichte therapie, Handboek voor therapeuten
Bohn Stafleu Van Loghum, Houten
  - 4. Experiëntiële strategieën p. 146-153

Literatuur dag 4

Handboeken:

- Genderen, H. van, Jacob, G. & Seebauer, L. (2012)
Patronen doorbreken, Negatieve gevoelens en gewoonten herkennen en veranderen. Amsterdam: Uitgeverij Nieuwezijds.
    - 2. Boze en impulsieve kindmodus p. 29-40 11 p.Deel II Patronen veranderen
    - 7. Het boze kind onder controle krijgen p. 127-138 12 p.
    - 9. Disfunctionele oudermodi de mond snoeren p. 147-161 15 p.
    - 10. Overlevingsstrategieën veranderen p. 163-176 14 p.
    - 11. De gezonde volwassene sterker maken p. 177-186 10 p.
  - Genderen, H. van, & Arntz, A. (2010)
Schematherapie bij borderline persoonlijkheidsstoornis
Amsterdam: Uitgeverij Nieuwezijds.
    - 2. De borderline-persoonlijkheidsstoornis p.19-22 4 p.
    - 3. Schematherapie voor de borderline persoonlijkheidsstoornis p.23-28 5 p.
    - 6. Experiëntiële technieken: Ervaren en uiten van gevoelens p.119-126 8 p.
    - 8. Gedragstechnieken p.143-148 6 p.
    - 9. Specifieke methoden en technieken: Huiswerk p.149-151 3 p.
    - 11. Slotfase van de therapie Gedragpatronen veranderen p.187-188 2 p.
  - Young, J. E., Klosko J.S., & Weishaar, M.E (2020 of 2005)
Schemagerichte therapie, Handboek voor therapeuten
Houten: Bohn Stafleu Van Loghum.
    - 5. Gedragpatronen doorbreken p. 155 – 170 16 p.
- Totaal **106 p.**

Aanbevolen literatuur

- Behary, W. T. (2009). **"Waarom gaat het altijd over jou?" Omgaan met narcisme en egocentrisme bij anderen.** Amsterdam; Hogrefe Uitgevers.
- Genderen, H. van, & Arntz, A. (2010). **Schematherapie bij borderline persoonlijkheidsstoornis.** Amsterdam: Uitgeverij Nieuwezijds.
  - 10. Methodieken per modus p.161-186
  - Bijlage 1 Schematherapie voor patiënten met een borderline-persoonlijkheidsstoornis p.221-225
- Genderen, H. van (2008). **Borderlinepatiënten behandelen met schematherapie is leuk.** Dth 28,1, maart, 35-62.
- Giesen-Bloo, J., Dyck, R. van, Spinhoven, Ph., Tilburg, W. van, Dirksen, C., Asselt, Th. van, Kremers, I., Nadort, M., & Arntz, A. (2006)
Outpatient psychotherapy for borderline personality disorder: Randomized trial of schema-focused therapy versus transference-focused therapy
Archives of General Psychiatry, 63, 649-658.
- Young, J. E.,Klosko, J.S., Weishaar, M.E (2020 of 2005), **Schemagerichte therapie, Handboek voor therapeuten,** Bohn Stafleu Van Loghum, Houten
  - 8. Werken met de schema modi
  - 9: Schemagerichte therapie voor de borderline persoonlijkheidsstoornis